

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Dopravní prostředky v účetnictví a daních
Vehicles in Accounting and Taxes

Student:	Eliška Čanková
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Zuzana Rylová, Ph.D.

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně a uvedla v ní všechny použité literární i jiné zdroje.“

V Ostravě 11. května 2011.

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování:

Děkuji paní Ing. Zuzaně Rylové, Ph.D., paní Ing. Zdeňce Bartkowiakové a společnosti Zlatohorská, s. r. o. za poskytnuté informace a konzultace.

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Automobily z účetního hlediska	3
2.1. Oceňování	3
2.2. Způsoby pořízení	5
2.2.1. Koupě	5
2.2.2. Pořízení ve vlastní režii	6
2.2.3. Bezúplatné nabytí	6
2.2.4. Pořízení formou leasingu	8
2.3. Zařazení do užívání.....	11
2.4. Účetní odpisy	12
2.5. Technické zhodnocení a opravy a údržba.....	13
2.5.1. Rozlišení technického zhodnocení od oprav a údržby	13
2.5.2. Důsledky technického zhodnocení.....	15
2.6. Inventarizace.....	16
2.7. Způsoby vyřazení automobilů z evidence	17
2.7.1. Prodej	17
2.7.2. Likvidace v důsledku fyzického opotřebení.....	18
2.7.3. Likvidace v důsledku manka a škody.....	18
2.7.4. Darování	19
2.7.5. Přeražení z podnikání do osobního užívání.....	19
3. Daňové aspekty	21
3.1. Vztah k dani z příjmu	21
3.1.1. Daňové odpisy	23
3.1.2. Paušální výdaje na dopravu	29
3.1.3. Cestovní náhrady.....	31
3.1.4. Poskytnutí firemního automobilu zaměstnanci	32
3.1.5. Další náklady.....	33
3.2. Vztah k dani silniční	33
3.2.1. Předmět daně	33
3.2.2. Poplatník daně	35
3.3. Vztah k dani z přidané hodnoty	36
4. Nákladní a osobní automobily v praxi	37

5. Závěr	45
6. Seznam použité literatury.....	47
Seznam zkratek.....	49

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam tabulek a grafů

Seznam příloh

1. Úvod

Světová doprava v současné době nabízí nepřehledné možnosti jak cestujícím tak přepravecům. Usiluje o sladění rychlosti, bezpečnosti a hospodárnosti a v osobní dopravě navíc i pohodlí a kultury cestování. Na realizaci těchto úloh doprava používá technické prostředky, což jsou zařízení na překonávání dopravních vzdáleností. Patří k nim komunikace, po kterých se doprava uskutečňuje a samozřejmě také dopravní prostředky, kterými se doprava uskutečňuje.¹

Dopravní soustava v České republice je tvořena těmito systémy: silniční, železniční, vodní, letecká, městská hromadná doprava a ostatní doprava. Předmětem mé bakalářské práce jsou dopravní prostředky silniční dopravy, především osobní a nákladní automobily.

Cílem mé bakalářské práce je nejdříve popsat účetní postupy a následně vymezit daňové aspekty související s evidencí dopravních prostředků v účetnictví a daních, a to vše s cílem zjistit, jak by bylo možné zjednodušit účetní administrativu, a zhodnotit, zda zákonná úprava odpovídá praxi či nikoliv.

Stěžejní část práce člením do tří kapitol. V první kapitole se zabývám zachycením automobilů v účetnictví. Nejprve vymezuji, do jaké kategorie majetku z účetního hlediska spadají. Dále popisuji způsoby jejich ocenění, pořízení a podmínky, které je nutné splnit, pro jejich zařazení do užívání. Při samotném užívání automobilů dochází k jejich opotřebení, proto se věnuji i účetním odpisům, jenž toto opotřebení vyjadřují a také opravám a údržbě, které mají za úkol opotřebení alespoň částečně odstranit a zpomalit. Následně řeším podmínky technického zhodnocení a postup při inventarizaci automobilů. Na závěr první kapitoly automobily z účetnictví vyřazuji.

Ve druhé kapitole se na automobily dívám z daňového pohledu. Jelikož zákon o dani z příjmu neobsahuje žádnou ucelenou část, která by se týkala dopravních prostředků, v první části této kapitoly věnované právě vztahu k dani z příjmů, popisuji nejčastější aspekty

---

¹ *Silniční doprava, učební text.* [online]. [cit. 2011-4-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.sossoukyjov.cz/studovna/obor.php?id=4>>

související s používáním automobilů a ovlivňující základ daně a následně daň z příjmů účetní jednotky. Pro účely daně silniční přibližuji především předmět daně a poplatníka daně, aby podnikatel věděl, zda mu vůbec vzniká povinnost platit zálohy na daň a daň. Nakonec se lehce dotýkám problematiky daně z přidané hodnoty, a to nároku na odpočet daně u osobního automobilu, který do nedávna nebyl možný a také situaci, kdy podnikatel používá automobil pro firemní i soukromé účely.

Třetí kapitola je věnována několika souvislým příkladům, které budou praktickým pohledem na danou problematiku.

V mé práci využívám metodu deduktivně – teoretického přístupu a poznatky čerpám z několika odborných publikací, legislativy i rad odborníků, které jsou přístupné na internetu. Vzhledem k tomu, že se právní úprava často mění, podotýkám, že práci jsem napsala ke stavu platnému k 11. květnu 2011.

2. Automobily z účetního hlediska

Z účetního hlediska spadají automobily do kategorie **dlouhodobého majetku**, jelikož splňují podmínku § 19 odst. 7 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který říká, že dlouhodobým majetkem se rozumí takový majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok. Pokud nelze použít toto hledisko členění s ohledem na charakter majetku, je rozhodující záměr účetní jednotky projevený při pořízení majetku. Většinou můžeme předpokládat, že podnikatel vidí za pořízením automobilu dlouhodobý přínos pro jeho podnikatelskou činnost. Výjimku tvoří automobily považované za zboží, které jsou nakupovány a následně prodávány.

Dlouhodobý majetek je z účetního pohledu dále přesněji vymezen v návaznosti na zákon o účetnictví ve vyhlášce Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., konkrétně § 7 odst. 3 písm. b). Automobily tak spadají do jedné ze složek **dlouhodobého hmotného majetku (DHM) – samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením** s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou, kdy musí přihlédnout k principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku.

Pro úplnost půjde o **DHM odpisovaný**, protože se tyto dopravní prostředky v průběhu užívání opotřebovávají.

2.1. Oceňování

Správnost ocenění automobilů a samozřejmě veškerého majetku je nezbytná, protože to, jak oceníme při nabytí, se nám promítne do všech následujících operací spojených s tímto majetkem.²

Problematiku oceňování majetku z účetního hlediska upravují § 24 – 27 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a § 47 vyhlášky č. 500/2002 Sb., tato ustanovení dále rozvádí.

Podle § 24 odst. 2 zákona o účetnictví účetní jednotky oceňují majetek ke dvěma okamžikům:

- a) k okamžiku uskutečnění účetního případu a to způsobem dle § 25,

---

² KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009, str. 8.

- b) ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka, způsoby podle § 27.

K ocenění automobilů lze podle § 25 odst. 5 zákona o účetnictví použít tři základní typy cen:

- a) **pořizovací cenu**, kterou se podle tohoto ustanovení rozumí cena, za níž byl majetek pořízen a vedlejší náklady s pořízením související. Touto cenou oceníme majetek pořizovaný za úplatu.
- b) **vlastní náklady**, kterými jsou přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i část nepřímých nákladů, která se vztahuje k výrobě nebo k jiné činnosti. Vlastními náklady oceníme majetek pořizovaný vlastní činností.
- c) **reprodukční pořizovací cenu (RPC)**, kterou je cena, za níž by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Takto oceníme nově zjištěný majetek v rámci inventarizace nebo bezúplatně nabytý majetek po skončení finančního leasingu, kdy pro stanovení RPC stačí odborný odhad. Avšak v ostatních případech bezúplatného nabytí (tj. darem, vkladem) je třeba doložit znalecký posudek.

Pro správné ocenění automobilů pořizovací cenou je klíčové vymezení již zmíněných **vedlejších pořizovacích nákladů**. Tyto náklady definuje § 47 prováděcí vyhlášky. V případě automobilů vybírám tyto:

- a) správní poplatky za úkony spojené s registrací a dalšími podmínkami provozu automobilů dle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích,
- b) doprava,
- c) clo v případě pořízení dopravního prostředku ze zahraničí,
- d) úroky, zejména z úvěru, pokud se je účetní jednotka rozhodne zahrnout do pořizovací ceny majetku.

Naopak do ocenění automobilů se nezahrnují:

- a) opravy a údržba,
- b) kursové rozdíly,

- c) smluvní pokuty a úroky z prodlení, popřípadě jiné sankce ze smluvních vztahů,
- d) náklady na zaškolení zaměstnanců,
- e) náklady spojené s přípravou a zabezpečením dlouhodobého majetku vzniklé po uvedení pořizovaného dlouhodobého majetku do užívání.

2.2. Způsoby pořízení

Během pořizování automobilů se veškeré náklady na pořízení zachycují na vrub účtu účtové skupiny 04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek, konkrétně na účtu 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Jde o účet, na němž se tvoří cena daného automobilu, a proto se také nazývá účtem kalkulačním. Poté můžeme hodnotu automobilu, je-li způsobilý k užívání (viz kapitola 2.3. Zařazení do užívání), převést jednou částkou na vrub účtu účtové třídy 02, na účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Takto postupujeme i v případě, že s pořízením nevznikají žádné vedlejší náklady.³

Automobily můžeme pořídit zejména touto formou:

2.2.1. Koupě

Pořizujeme-li automobil dodavatelským způsobem, vždy si musíme od dodavatele vyžádat doklad či fakturu, na základě které proúčtujeme nákup majetku.

Je-li ÚJ plátcem DPH, účtuje o DPH na účtu 343 – Daň z přidané hodnoty. V opačném případě DPH vstupuje do pořizovací ceny.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Pořízení automobilu na fakturu (hotově)		
• prodejní cena	042	
• DPH	343	
• celkem		321 (211)
Vedlejší pořizovací náklady (hotově)	042	321 (211)
Zařazení do užívání	022	042

³. KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009, str. 11.

2.2.2. Pořízení ve vlastní režii

Při pořízení vlastní činností účtujeme o tzv. **aktivaci**, což znamená převedení výkonů provedených ve vlastní režii do aktiv účetní jednotky. Tyto náklady nejprve zachytíme na konkrétních nákladových účtech a po dokončení DHM je jednou částkou převedeme do aktiv prostřednictvím účtů účetní skupiny 62 – Aktivace. Eliminujeme tak vliv prvotně vynaložených nákladů v době pořizování majetku na výsledek hospodaření účetní jednotky v daném období, jelikož mohou ovlivnit výsledek hospodaření účetní jednotky až prostřednictvím odpisů.⁴

Při pořízení majetku se mohou vyskytovat i vnitropodnikové služby, např. doprava, které musí být také aktivovány do výnosů na účet 622 – Aktivace vnitropodnikových služeb.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Náklady související s vytvořením DHM		
• spotřeba materiálu	501	112
• spotřeba energie	502	321
• mzdy zaměstnanců	521	331
• a další		
Aktivace vlastních nákladů	042	624
Zařazení do užívání	022	042

2.2.3. Bezúplatné nabytí

➤ Darováním

Pokud účetní jednotka získá automobil darem, ocení tento majetek RPC a účetně dochází ke zvýšení vlastního kapitálu ve prospěch účtu 413 – Ostatní kapitálové fondy či 491 – Účet individuálního podnikatele, jde-li o podnikatele – FO. Takto nabytý automobil se u příjemce daru bude odepisovat.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Pořízení dopravního prostředku formou daru u obchodní společnosti	022.A	413
Pořízení dopravního prostředku formou daru u FO	022.A	491

⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009, str. 13.

➤ **Bezúplatným předáním po skončení leasingu**

Dojde-li k bezúplatnému předání automobilu po skončení finančního leasingu s následnou koupí, zaúčtuje se totožně jako v předchozím případě.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Bezúplatné předání dopravního prostředku po skončení leasingu	022.A	082

➤ **Formou věcného vkladu společníka při založení společnosti**

Při vzniku společnosti, tj. ke dni zápisu do Obchodního rejstříku, se otevírají účetní knihy a vložený automobil se zaúčtuje na vrub majetkového účtu 022 a ve prospěch účtu 701 – Počáteční účet rozvažný. Následně se hodnota vloženého majetku přeúčtuje na účet 411 – Základní kapitál.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
PS účtu 022 – vklad automobilu společníkem ve výši znaleckého ocenění	022.A	701
PS účtu 411 – úpis základního kapitálu vkladem automobilu	701	411

➤ **Formou věcného vkladu společníka na zvýšení základního kapitálu**

Právní účinky zvýšení základního kapitálu nastávají dnem zápisu zvýšení základního kapitálu do Obchodního rejstříku. Jelikož tento den není shodný se dnem rozhodnutí Valné hromady o zvýšení, je třeba účtovat prostřednictvím účtu 419 – Změny základního kapitálu a teprve v okamžiku zápisu do Obchodního rejstříku je možno přeúčtovat na účet 411 – Základní kapitál.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Vklad automobilu na zvýšení ZK	022.A	419
Zápis zvýšení ZK do obchodního rejstříku	419	411

➤ **Formou věcného vkladu společníka, který nezvyšuje základní kapitál**

V takovémto případě dojde vkladem společníka ke zvýšení vlastních zdrojů a vklad zaúčtujeme na příslušný majetkový účet souvztažně s účtem 413 – Ostatní kapitálové fondy.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Vklad automobilu společníkem	022.A	413

➤ **Převzetím z osobního užívání**

Tento způsob pořízení automobilu se týká podnikatelů – FO, které vedou účetnictví. Pro účtování slouží účet 491 – Účet individuálního podnikatele souvztažně s majetkovým účtem 022.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Převzetí automobilu z osobního užívání	022.A	491

2.2.4. Pořízení formou leasingu

Leasingem se rozumí trojstranný právní vztah, kde pronajímatel (leasingová společnost) nakupuje na přání nájemce majetek – automobil (předmět leasingu) a to od dodavatele a následně jej za úplaty poskytuje nájemci. Nájemce tak bez vynaložení většího množství finančních prostředků získává dopravní prostředek do užívání.

Právní úpravou pronájmu se zabývá občanský i obchodní zákoník, především § 663 - 648 občanského zákoníku, které vymezují práva a povinnosti nájemce a pronajímatele a § 630–637 obchodního zákoníku, které se věnují smlouvě o nájmu dopravního prostředku. Právní rámec určuje také zákon o daních z příjmů a zákon o dani z přidané hodnoty.

Leasing je možné členit podle různých hledisek, toto je základní třídění:

➤ **Operativní leasing**

V případě operativního či provozního leasingu, po uplynutí smlouvy, nájemce vrací najatou věc zpět pronajímateli (vlastníkovi).

Tento druh pronájmu je většinou pro nájemce dražší než finanční leasing, a to z důvodu, že pronajímatel poskytuje také servis, provádí údržbu a opravy na najatém vozidle. Dojde-li k poruše nebo poškození automobilu bez přičinění nájemce, pronajímatel poskytuje náhradu. Avšak bez svolení vlastníka, nájemce nesmí provádět žádné úpravy či změny na předmětu pronájmu. U osobních automobilů bývá tento pronájem sjednáván spíše krátkodobě. Nájemní období je obvykle podstatně kratší, než je doba životnosti dopravního prostředku.⁵

➤ Finanční leasing

Uzavření smlouvy o finančním pronájmu má za následek, že předmět leasingu získává nájemce do svého užívání a později, po ukončení nájmu, do svého vlastnictví, aniž by musel zaplatit celou vstupní cenu vozidla najednou. Vlastníkem předmětu pronájmu (automobilu) po dobu trvání nájmu zůstává pronajímatel, a nájemce ho proto ve svém účetnictví zachytí pouze v podrozvahové evidenci. Tudíž nájemce není ani oprávněn tento majetek odpisovat.

Podmínky finančního pronájmu v zákoně o daních z příjmů se během let měnily. Nyní platí, že nájemné se uznává jako náklad za podmínky, že doba nájmu automobilu zařazeného do odpisové skupiny 2 trvá nejméně 54 měsíců a do odpisové skupiny 3 nejméně 114 měsíců. Oproti předchozím letům došlo u automobilů ke zkrácení minimální doby nájmu o 6 měsíců z tehdejší minimální doby 60 a 120 měsíců.

Tabulka č. 1 - Doba finančního pronájmu

Druh majetku	Doba odpisování
Odpisová skupina 2	54 měsíců
Odpisová skupina 3	114 měsíců

Zdroj: upraveno podle [7]

Doba nájmu se počítá ode dne, kdy byl předmět nájmu přenechán nájemci ve stavu způsobilém obvyklému užívání. Dále je nutné dodržet podmínku, že po ukončení doby nájmu následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu pronájmu mezi vlastníkem a nájemcem, kdy kupní cena nesmí být vyšší než zůstatková cena, kterou by měl předmět nájmu vypočtenou ze vstupní ceny při rovnoměrném odpisování. A jedná-li se o nájemce – FO, je

---

⁵ PIKAL, V. *Automobil v podnikání*. 3. rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2007.

povinen zahrnout odkoupený majetek po skončení finančního pronájmu do svého obchodního majetku.⁶

Pro správné uplatnění nákladů je potřebné určit měsíční částku, kterou lze postupně uplatňovat. Aby bylo tuto částku stanovit, je nutné znát celkovou hodnotu leasingu.

Z této celkové hodnoty leasingu snížené o uplatnění odpočtu DPH pak zjistíme měsíční částku, která se stanoví jako podíl hodnoty leasingu a počtu měsíců trvání leasingové smlouvy ode dne předání předmětu.

A náklady, které lze uplatnit v průběhu zdaňovacího období, se určí jako součin měsíční částky a počtu měsíců, po které byl předmět leasingu v daném zdaňovacím období užíván.

Takže je-li nájemné placeno v těchto dohodnutých **rovnoměrných splátkách**, účtují se přímo na vrub účtu 518. Nedaňová záloha (záloha na budoucí koupi nebo akontace) se zaúčtuje na vrub účtu 381 – Náklady příštích období a do nákladů běžného období se bude postupně rozpouštět její poměrná část, tzn., že dochází k jejímu časovému rozlišení.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Úhrada zálohy na budoucí koupi či akontace	381	221
Předpis běžných – rovnoměrných – splátek	518	379
Úhrada běžné splátky	379	221
Zúčtování poměrné části zálohy na budoucí koupi či akontace do nákladů v běžném období	518	381

Při hrazení nájemného prostřednictvím nerovnoměrných splátek, je časové rozlišení složitější. Je třeba rozlišit jak nedaňovou zálohu, tak jednotlivě poskytované nerovnoměrné splátky.

Ukončení finančního leasingu hmotného majetku s následnou koupí najaté věci probíhá převedením majetku na nájemce a:

- zaplacením kupní ceny, je-li sjednána. Pokud kupní cena dosahuje výše ocenění stanovené ÚJ pro zařazení majetku do užívání, nájemce účtuje tuto kupní cenu jako

⁶DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2010: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 108.

pořízení DHM. V opačném případě účtuje na účet 501 – Spotřeba materiálu a vede o tomto majetku podrozvahovou evidenci,

- bezúplatně, pokud je předmět nájmu u pronajímatele odepsán v plné výši a nepožaduje žádnou úhradu v podobě kupní ceny.⁷

2.3. Zařazení do užívání

Pro určení správného okamžiku, od kterého lze automobily považovat za dlouhodobý hmotný majetek, musíme postupovat podle § 7 odst. 11 vyhlášky č. 500/2002 Sb., v platném znění, který říká:

„Dlouhodobým hmotným majetkem se stávají pořizované věci uvedené do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání (způsobilost k provozu). Obdobně se postupuje v případě technického zhodnocení. Toto ustanovení se nepoužije v případě nabytých věcí, které před nabytím byly uvedeny do stavu způsobilého k užívání a nevyžadují montáž u nabyvatele.“

První podmínkou je tedy dokončení věci. Dá se předpokládat, že při nákupu od dodavatele je zakoupená věc dokončená, což ale nemusí platit při pořizování ve vlastní režii.⁸

Druhou podmínkou je splnění technických funkcí. Automobil je třeba vyzkoušet a ověřit funkce, které musí plnit, než může být zařazen do kategorie hmotného majetku.⁹

Poslední podmínkou je splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy, které jsou popsány níže.

V případě silničních motorových vozidel a přípojných vozidel o jejich technické způsobilosti dle § 17 odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, rozhoduje Ministerstvo dopravy na základě písemné žádosti výrobce nebo při pořízení automobilu ÚJ ze zahraničí, obecní úřad s rozšířenou působností příslušný podle místa pobytu nebo sídla žadatele. Konkrétní podrobnosti o schvalování

---

⁷KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009, str.29.

⁸ PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 25.

⁹ PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 25

technické způsobilosti uvádí vyhláška č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

Dále každý, kdo hodlá provozovat na území České republiky silniční motorové vozidlo a přípojně vozidlo, je povinen tato vozidla přihlásit k registraci na předepsaném tiskopisu u příslušného registračního místa (obecního úřadu obce s rozšířenou působností), s výjimkou osob, jejichž pobyt na území České republiky netrvá déle než 185 dnů v příslušném kalendářním roce. Do registru silničních vozidel podle § 6 odst. 3 zákona č. 56/2001 Sb., lze zapsat pouze silniční motorové vozidlo a přípojně vozidlo,

- a) jehož technická způsobilost k provozu na pozemních komunikacích byla schválena,
- b) je-li splněna povinnost pojištění odpovědnosti z provozu vozidla podle zákona o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, týkající se takového vozidla,
- c) došlo-li k zaplacení DPH v případě pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu EU podle zákona o dani z přidané hodnoty.

Teprve až po splnění výše uvedených zákonných podmínek provozu je možné automobily považovat za dlouhodobý hmotný majetek a zařadit je do užívání. To se provede pomocí protokolu o zařazení dlouhodobého majetku do užívání a proúčtováním veškerých hodnot zachycených na účtu 042 na účet 022 a zapsáním na inventární kartu.

Se zařazením a následním užíváním automobilu je spojená povinnost vést **knihu jízd**, tedy pomocnou knihu, ve které jsou evidovány veškeré jízdy firemního či soukromého vozidla (v případě, že bylo použito pro firmu.). Existuje výjimka, kdy podnikatel nemusí vést knihu jízd, a to uplatňuje-li paušální výdaje (viz 3.1.2. Paušální výdaje na dopravu).

2.4. Účetní odpisy

Účetní odpisy jsou nákladem účetní jednotky, který vyjadřuje trvalé snížení hodnoty majetku, daného automobilu, přičemž toto snížení musí odpovídat skutečné míře opotřebovanosti majetku a postupně ovlivňují výsledek hospodaření v závislosti na míře opotřebení majetku, jelikož náklady vynaložené na pořízení majetku nemohou výsledek hospodaření ovlivnit jednorázově v období pořízení majetku. K opotřebení dochází po stránce fyzické vlivem manipulace nebo působením prostředí na tento majetek, např. povětrnostní

vlivy, ale také po stránce morální, kdy dochází k zastarávání majetku v důsledku technického pokroku.¹⁰

Povinnost účetních jednotek odpisovat dlouhodobý hmotný majetek vyplývá z ustanovení § 25 odst. 3 zákona o účetnictví, podle kterého musí účetní jednotka ke konci rozvahového dne brát v úvahu všechna snížení hodnoty majetku, a to bez ohledu na to, zda hospodářským výsledkem účetního období bude zisk nebo ztráta. Tato povinnost se vztahuje jak na účetní jednotky vedoucí účetnictví v plném rozsahu, tak i na účetní jednotky vedoucí účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.¹¹

Další povinností každé účetní jednotky je sestavení tzv. odpisového plánu, na základě kterého si určí postupy a způsoby odpisování v souladu se zásadou věrného a poctivého zobrazení majetku. Zvolený způsob účetních odpisů musí být zachycen na inventárních kartách majetku. Pokud dojde ke změnám podmínek, podle kterých byl odpisový plán sestaven, je nutné odpisový plán aktualizovat. Účetní odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Účetní odpisy je možné účtovat měsíčně, čtvrtletně či jednou ročně k datu účetní závěrky. Provádějí se po celou dobu ekonomické životnosti majetku a maximálně do výše ocenění v účetnictví.

Vozidla se nejčastěji odepisují podle výkonu (např. najetých km) nebo doby využitelnosti.

Nově od 1. 1. 2009 má účetní jednotka právo odpisovat majetek z částky, která je snižená o předpokládanou zbytkovou hodnotu, obvykle na úrovni předpokládané prodejní ceny, kterou by ÚJ mohla získat při vyřazení majetku.

2.5. Technické zhodnocení a opravy a údržba

2.5.1. Rozlišení technického zhodnocení od oprav a údržby

S technickým zhodnocením majetku dochází v praxi k mnoha nesrovnalostem, protože řada podnikatelů se snaží zaměnit technické zhodnocení za opravu nebo údržbu.¹²

Pojem oprava a údržba majetku upravuje ustanovení § 47 prováděcí vyhlášky:

---

¹⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009, str. 14.

¹¹ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 35.

¹² PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 70.

„Opravou se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Uvedením do provozuschopného stavu se rozumí provedení opravy i s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.“

„Údržbou se rozumí soustavná činnost, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení a předchází poruchám a odstraňují se drobnější závady.“

V případě technického zhodnocení účetnictví vychází výjimečně z definice stanovené v § 33 zákona o daních z příjmů, podle kterého jsou technickým zhodnocením výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud u jednotlivého majetku v úhrnu za zdaňovací období převýšily částku 40.000 Kč. Technickým zhodnocením jsou i uvedené výdaje nepřesahující částku 40.000 Kč, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako náklad podle § 24 zákona o daních z příjmů a rozhodne se je uplatnit do nákladů prostřednictvím odpisů.¹³

Rozhodneme-li se technicky zhodnotit automobil, v úvahu přichází pouze rekonstrukce či modernizace tohoto majetku. Pro odlišení od opravy a údržby je vhodné opět citovat zákon:

§ 33 odst. 2 zákona č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů:

„Rekonstrukcí se pro účely tohoto zákona rozumí zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů.“

„I když u změny účelu je definice méně jasná, nebývají s ní potíže. Změna technických parametrů je definována jasně. Změníme-li prováděnou akci na majetku jakýkoliv technický parametr, a to o jakoukoliv hodnotu, jedná se o rekonstrukci.“¹⁴

Dále zákon v § 33 odst. 3 stanovuje:

„Modernizací se pro účely tohoto zákona rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.“

„Můžeme tedy říct, že posuzujeme-li vybavenost k původnímu stavu dopravního prostředku a je-li konečná vybavenost větší, nelze hovořit o pouhé opravě.“¹⁵

---

¹³ PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 70.

¹⁴ PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 71.

¹⁵ PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 71.

Náklady na technické zhodnocení se do doby jeho zařazení do užívání účtují jako náklady na pořízení automobilu, tedy na účet 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku a po dokončení se o ně navýší původní vstupní či zůstatková cena dopravního prostředku, na němž bylo technické zhodnocení provedeno.

Pokud jsme provedli technické zhodnocení na cizím – pronajatém – automobilu, evidujeme ho na samostatném účtu doplněném o analytiku, aby bylo patrné, že se jedná o najatý majetek.

2.5.2. Důsledky technického zhodnocení

Pokud je na automobilu proveden zásah charakteru technického zhodnocení, mohou nastat následující situace [podle Prudký; Lošťák]:

➤ TZ vlastního majetku

Hodnota TZ provedeného v prvním roce odpisování se promítá do vstupní ceny automobilu.

Hodnota TZ provedeného v dalších letech odpisování se promítá do zvýšené vstupní ceny nebo do zvýšené zůstatkové ceny a dochází ke změně v postupu odpisování.

Jsou-li u automobilu uplatňovány mimořádné odpisy podle § 30a ZDP, potom TZ provedené na tomto majetku v prvním i v následujících letech se považuje za kategorii jiného majetku a vzniká povinnost toto TZ samostatně odepisovat.

Může nastat i situace, kdy TZ na našem dopravním prostředku provede nájemce. Dojde-li k ukončení nájmu nebo k písemnému zrušení souhlasu vlastníka s opisováním nájemcem, část hodnoty TZ zvýší vstupní (zůstatkovou) cenu automobilu podle § 29 odst. 6 a § 23 odst. 6 ZDP. Tato ustanovení se však týkají pouze operativního leasingu.

➤ TZ cizího (pronajatého) majetku

Nájemci, který má s pronajímatelem uzavřenou smlouvu o provedení, úhradě a odpisování TZ, vzniká jiný majetek, který zatřídí do majetku a odpisuje.

Nemá-li nájemce takovou smlouvu uzavřenou, nemůže TZ promítnout do nákladů odpisem, ale hradí se ze zisku.

Technickým zhodnocením jsou také výdaje podle § 33 odst. 1 ZDP, které převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu za zdaňovací období 40.000 Kč, jestliže je hradí budoucí

nájemce na cizím dopravním prostředku v průběhu jeho pořizování za podmínky, že se stane jeho nájemcem, a vlastník nezahrne do vstupní ceny výdaje vynaložené budoucím nájemcem.

2.6. Inventarizace

Inventarizace slouží k ověření a porovnání účetního stavu se stavem skutečným a zjištění inventarizačních rozdílů a jejich vypořádání. Upravuje ji § 29 a 30 zákona o účetnictví.

Při inventarizaci automobilů se skutečné stavy zjišťují pomocí fyzické inventury a zaznamenávají se v inventurních soupisech, které se následně porovnávají se stavem účetním. Inventurní soupisy by měly obsahovat alespoň tyto údaje:

- a) druh inventovaného majetku,
- b) přesná identifikace inventovaného majetku, aby bylo možné zjištěný majetek určit a porovnat se stavem zachyceným v účetnictví
- c) podpis osoby provádějící fyzickou inventarizace
- d) způsob zjišťování skutečných stavů,
- e) ocenění majetku v okamžiku ukončení inventury,
- f) okamžik zahájení a ukončení inventury.

Inventarizace se provádí u ÚJ k rozvahovému dni, tedy k okamžiku, kdy sestavují řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku. Před samotným zahájením inventarizace, by měla být vyhotovena vnitřní směrnice, která stanoví postup a způsob provedení inventarizace. A také je třeba ustanovit inventarizační komisi, tedy osoby odpovědné za vykonání inventarizace.

Po provedení inventarizace následuje porovnání skutečných stavů se stavy účetními a zjištění inventarizačních rozdílů, kterými jsou manko nebo přebytek, s nimiž je třeba se účetně ale i daňově vyrovnat, protože některá manka a přebytky jsou za určitých okolností daňově uznatelné, ale některé do daňově uznatelných nákladů zahrnout nelze.

2.7. Způsoby vyřazení automobilů z evidence

Vyřazení automobilů se uskutečňuje zejména prodejem, likvidací v důsledku fyzického opotřebení, likvidací v důsledku manka a škody, darováním či přearazením z podnikání do osobního užívání.

U automobilů je třeba k datu vyřazení zjistit, zda jsou odepsány v plné výši, nebo mají-li ještě nějakou zůstatkovou cenu, od čehož se bude odvíjet postup účtování.

Je-li automobil zcela odepsán, tzn., že oprávky se rovnají vstupní ceně, zaúčtuje se pouze úbytek z majetkového účtu 022 na straně Dal proti účtu opravek na straně MD.

Pokud je odepsán částečně, nejdříve se zúčtuje zůstatková cena (ZC) podle způsobu vyřazení a nakonec dojde k vyřazení dopravního prostředku z evidence ve vstupní (historické) ceně.

K vyřazení automobilu dojde na základě protokolu o vyřazení dlouhodobého majetku z užívání.

2.7.1. Prodej

Prodej automobilu se uskutečňuje za sjednanou smluvní cenu, kdy tržba se účtuje ve prospěch účtu 641 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku.

ZC zaúčtujeme do nákladů na účet 541 – Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a dlouhodobého hmotného majetku.

Při prodeji motorových vozidel (letadel a lodí), musíme dbát na ustanovení ZDP v § 4 odst. 1 písm. c), které říká, že příjmy z prodeje těchto dopravních prostředků jsou osvobozeny od daně pouze v případě, přesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Prodej automobilu na fakturu <ul style="list-style-type: none"> • smluvní cena • DPH • celkem	311	641 343
Zúčtování ZC	541	082
Vyřazení z evidence ve vstupní ceně	082	022

2.7.2. Likvidace v důsledku fyzického opotřebení

Tímto způsobem vyřadíme automobily z důvodu časté poruchovosti nebo technické zastaralosti.

Není-li tento automobil zcela odepsán, ZC zúčtujeme do nákladů jako dodatečný odpis, tzn. na účet 551 s analytikou.

Účtování:

Účetní operace	MD	DAL
Zúčtování ZC automobilu při likvidaci z důvodu opotřebení	551.A	082
Vyřazení ve vstupní ceně	082	022

2.7.3. Likvidace v důsledku manka a škody

Z tohoto pohledu půjde obvykle o manka – inventarizační rozdíly, o kterých již byla řeč, a o škody definované jako fyzické znehodnocení (poškození nebo zničení) majetku, a to z objektivních a subjektivních příčin, pokud je majetek v důsledku škody vyřazen.¹⁶

Pro účtování slouží účet 549 – Manka a škody. Na vrub tohoto účtu se nebudou účtovat škody na automobilu způsobené živelnou pohromou, které se účtují do mimořádných nákladů na účet 582 – Škody.

V případě zaviněných škod se většinou účtuje předpis náhrady do výnosů na účet 648 – Jiné provozní výnosy se souvztažným účtem 335 – Pohledávky za zaměstnanci anebo 378 – Jiné pohledávky či 388 – Dohadné účty aktivní v případě náhrady od pojišťovny, kdy neznáme její hodnotu.

Náhrada u mimořádných událostí se účtuje ve prospěch účtu 688 – Ostatní mimořádné výnosy souvztažně s účtem 378 nebo 388.

ZC v důsledku manka nebo zaviněné škody je daňově uznatelná jen do výše náhrady nebo i v plné výši, pokud se prokáže, že pachatel je neznámý. ZC v důsledku mimořádné události je plně uznatelná vždy.

S likvidací dopravních prostředků je spojená povinnost **vyřadit je z příslušné evidence**. V případě automobilů je třeba u registračního místa (obecního úřadu s rozšířenou

¹⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009, str. 151.

působností) podat žádost o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel. Současně s touto žádostí je ÚJ povinná doložit doklad o způsobu zániku vozidla a také doklad o jeho ekologické likvidaci (např. sešrotováním), popřípadě potvrzení o převzetí autovraku vystavené odpovědnou osobou, a ve lhůtě nejdéle do 7 dnů odevzdat registračnímu místu tabulky s SPZ, pokud se nejedná o vyřazení z důvodu odcizení vozidla. V neposlední řadě musí předložit technický průkaz pro zhotovení příslušného zápisu.¹⁷

V souvislosti s vyřazením vozidla z registru silničních vozidel budou vznikat další náklady, především úhrady správních poplatků, které účtujeme na účet 518 a souvztažně můžeme účtovat na účet 211, příp. 321.

Využije-li ÚJ nějaké součástky z likvidovaného dopravního prostředku, účtujeme je na sklad náhradních dílů na účet 112 spolu s účtem 648 – Jiné provozní výnosy.

2.7.4. Darování

Rozhodne-li se ÚJ automobil darovat, jeho ZC zaúčtuje na účet 543 – Dary. Musí mít na paměti, že v případě plátce DPH, který si na tento automobil uplatnil DPH na vstupu při jeho pořízení, mu vzniká povinnost odvést daň ze ZC.

Z hlediska daňové uznatelnosti není ZC darovaného automobilu daňovým nákladem, ale při splnění určitých podmínek může být odčitatelnou položkou od základu daně. V případě FO musí činit hodnota poskytnutého daru minimálně 1.000 Kč nebo 2 % ze základu daně a celkem lze uplatnit nejvýše 10 % ze základu daně. U PO činí hodnota daru alespoň 2.000 Kč, ale nejvýše lze v úhrnu od základu odečíst 5 % hodnoty poskytnutého daru.

Účtování:

Text případu	MD	DAL
Zúčtování ZC při darování	543	082
DPH na výstupu	543	343
Vyřazení z evidence ve vstupní ceně	082	022

2.7.5. Přerazení z podnikání do osobního užívání

Poslední způsob vyřazení automobilu se týká účtování individuálního podnikatele.

Účtování:

¹⁷ JANOUŠEK, K. *Daň silniční s komentářem*. 3. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, .str. 14.

Text případu	MD	DAL
Zúčtování ZC automobilu z důvodu přeřazení do osobního užívání	491	082
Vyřazení ve vstupní ceně	082	022

3. Daňové aspekty

3.1. Vztah k dani z příjmu

Daňový pohled na automobily jako na dlouhodobý majetek není zcela totožný s pohledem účetním. ZDP nehovoří přímo o dlouhodobém hmotném majetku, definuje pouze pojem hmotný majetek. Avšak z této definice lze odvodit, že se jedná o majetek dlouhodobý.¹⁸ Dle § 26 odst. 2 písmene a) se hmotným majetkem rozumí:

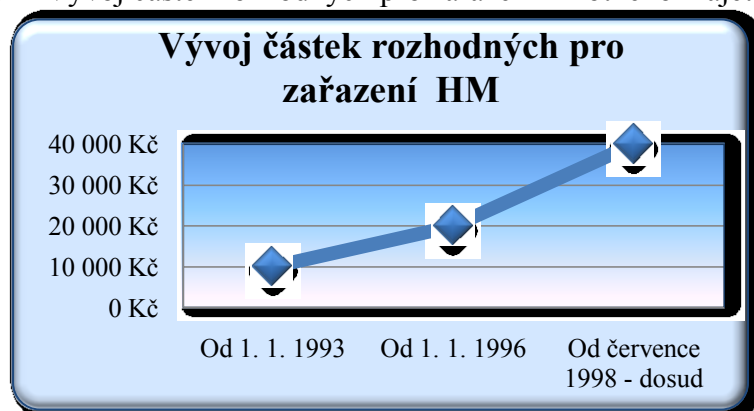
„Samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena (§ 29) je vyšší než 40.000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok.“

V souvislosti s automobily pronajatými formou finančního leasingu může vzniknout další kategorie majetku dle ZDP a to tzv. jiný majetek, který je v § 26 odst. 3 písmeno c) vymezen takto:

„Výdaje hrazené nájemcem, které podle zvláštních předpisů nebo podle daňové evidence tvoří součást ocenění hmotného majetku pronajatého formou finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku a které v úhrnu se sjednanou kupní cenou ve smlouvě převyšují u movitého majetku hodnotu 40.000 Kč.“

V současné době se ÚJ řídí těmito ustanoveními, ale v průběhu platnosti nové daňové soustavy od roku 1993 došlo několikrát ke změně limitů částek rozhodných pro zařazování hmotného (i nehmotného) majetku, o čemž pojednává graf č. 1:

Graf 1 Vývoj částek rozhodných pro zařazení hmotného majetku

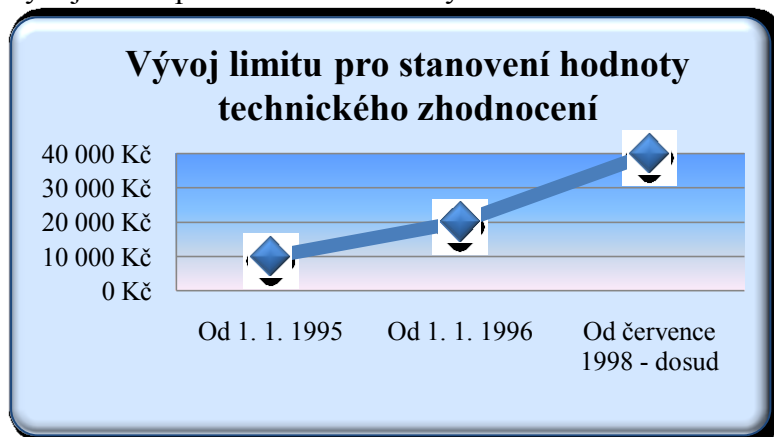

Zdroj: vlastní

¹⁸ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 15.

Podobným vývojem prošla i hodnotová hranice pro technické zhodnocení hmotného majetku:

Graf 2 Vývoj limitu pro stanovení hodnoty technického zhodnocení

Zdroj: vlastní

Od 1. 1. 2004 ZDP stanovoval limitaci daňové účinnosti týkající se osobních automobilů kategorie M₁, jejímž smyslem bylo vyloučit z daňových výdajů výdaje na pořízení, finanční pronájem nebo technické zhodnocení, pokud přesahovaly daný limit. Pro rok 2004 činil tento limit 900.000 Kč a od 1. ledna 2005 byla maximální pořizovací cena zvýšena na 1.500.000 Kč. To znamená, že veškeré výdaje nad tyto hranice byly částkou daňově neuznatelnou a ani se nezahrnovaly do odpisování. Zákon vyjmenovával výjimky, kdy tento limit neplatí a poplatník mohl uplatnit výdaje v plné výši. Šlo o tyto automobily:

- a) využívané provozovatelem silniční motorové dopravy na základě vydané koncese a provozovatelem taxislužby na základě vydané koncese,
- b) druh sanitní a pohřební.¹⁹

Počínaje rokem 2008 byl maximální limit vstupní ceny zrušen, avšak pro osobní automobily pořízené koupí nebo formou finančního pronájmu do konce roku 2007 platí ZDP ve znění platném do konce roku 2007 až do vyřazení těchto automobilů z majetku.²⁰

Další text je věnován nejčastějším nákladům, které vznikají v souvislosti s automobilem v podnikání.

¹⁹ PIKAL, V. *Automobil v podnikání*. 3. rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 37.

²⁰ PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*.

12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010, str. 51.

3.1.1. Daňové odpisy

V případě daňových odpisů se postupuje zejména podle § 26 – 33 ZDP. Zatímco účetní odpisy musí vést ÚJ povinně, uplatnění daňových odpisů není povinností. Říká to § 26 odst. 8:

„Odpisy pro účely zákona není poplatník povinen uplatnit, přitom odpisování lze i přerušit, ale při dalším odpisování je nutné pokračovat způsobem, jako by odpisování přerušeno nebylo, a to za podmínky, že v době přerušení neuplatní poplatník (vlastník i nájemce) výdaje paušální částkou dle § 7 nebo § 9. Pokud poplatník (vlastník i nájemce) uplatní výdaje paušální částkou, nelze za toto zdaňovací období uplatnit odpisy v prokázané výši ani o tuto dobu prodloužit odpisování pro daňové účely. Po dobu uplatňování výdajů paušální částkou vede poplatník (vlastník nebo nájemce) odpisy pouze evidenčně.“

Pojem odpisování hmotného majetku definuje § 26 odst. 5:

„Odpisováním se pro účely tohoto zákona rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku evidovaného u poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu. Odpisování lze zahájit po uvedení pořízované věci do stavu způsobilého obvyklému užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními předpisy pro užívání. Obdobně to platí pro technické zhodnocení (§ 33).“

➤ **Odpisovaný a neodpisovaný majetek z daňového hlediska**

Daňově odpisovat lze veškerý hmotný (i nehmotný) majetek, který není podle ZDP z daňového odpisování vyloučen. Dle § 28 odst. 1 ZDP odpisuje hmotný majetek především jeho vlastník až na uvedené výjimky.

O majetku vyloučeném z odpisování pojednává § 27 ZDP. V případě automobilů by šlo o tento majetek:

- a) bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci, pokud výdaje (náklady) související s jeho pořízením nepřevýší 40.000 Kč,
- b) inventarizační přebytky hmotného majetku zjištěné podle zákona o účetnictví, pokud nebyly při zjištění zaúčtovány ve prospěch výnosů

- c) hmotný majetek, jehož bezúplatné nabytí bylo předmětem daně darovací a bylo v době nabytí od daně darovací osvobozeno,
- d) najatý hmotný majetek včetně hmotného majetku, který je předmětem smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku nebo obdobné smlouvy uzavřené v zahraničí, pokud odpisy nebo položky obdobného charakteru uplatňuje jiná osoba než vlastník.

➤ Způsoby daňového odpisování

Odpisovat lze tedy automobily evidované v obchodním majetku poplatníka na konci příslušného zdaňovacího období, které splňují výše uvedenou definici hmotného majetku a nejsou z odpisování vyloučeny. V prvním roce odpisování je poplatník zatřídí do příslušné odpisové skupiny dle přílohy č. 1 ZDP. ZDP vymezuje pro hmotný majetek celkem 6 odpisových skupin, kterým je přiřazena minimální doba odpisování. Osobní a nákladní automobily spadají do odpisových skupin 2 a 3.

Tab. 1 Odpisové skupiny a doby odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Pro vlastní výpočet daňových odpisů lze využít dvě základní metody – rovnoměrné daňové odpisy a zrychlené daňové odpisy. Zda bude majetek odpisován rovnoměrně či zrychleně se stanovuje na počátku odpisování a nelze jej už v průběhu odpisování měnit.

Stejně jako v případě účetních odpisů, tak i v případě daňových odpisů platí, že majetek zle odepsat nejvýše do výše vstupní ceny, popř. zvýšené vstupné ceny (ZVC), kterou je vstupní nebo zůstatková cena navýšená o technické zhodnocení. Vypočítaný odpis se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Technické zhodnocení provedené na automobilu v prvním roce odepisování je součástí vstupní ceny.

1. Rovnoměrné odpisy

Při rovnoměrném odpisování automobilů se postupuje v souladu s § 31 ZDP. Jednotlivým odpisovým skupinám jsou přiřazeny tyto maximální roční odpisové sazby:

Tab. 2 Roční odpisové sazby při rovnoměrném odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Následný výpočet vypadá takto:

Odpis v 1. roce = (vstupní cena x roční odpisová sazba pro 1. rok)/100

Odpis v 2. roce = (vstupní cena x roční odpisová sazba pro 2. rok)/100

Odpis pro ZVC = (vstupní cena navýšená o technické zhodnocení x sazba pro ZVC)/100

Při splnění stanovených povinností je možné zvýšit odpis v prvním roce odpisování o 10 %. Pojednává o tom tabulka § 31 odst. 1 písm. d):

Tab. 3 Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

Tuto tabulku může při výpočtu daňových odpisů využít poplatník, který je prvním vlastníkem hmotného majetku zařazeného podle ZDP v odpisových skupinách 1 až 3. Za prvního vlastníka dopravního prostředku se považuje poplatník, který si jako první pořídil nový dopravní prostředek, který dosud nebyl užíván k určenému účelu a u předchozího

vlastníka byl zbožím. Za prvního vlastníka se také považuje poplatník, který tento dopravní prostředek pořídil nebo vyrobil ve vlastní režii.²¹

Výjimkou, kdy nelze uplatnit roční odpisové sazby podle tabulky č. 3, jsou osobní automobily (a motocykly), pokud nejsou využívány

- a) provozovateli silniční motorové dopravy a provozovateli taxislužby na základě vydané koncese a provozovateli autoškol,
- b) nebo pokud se nejedná o osobní automobily v provedení speciální vozidlo podskupiny sanitní a pohřební podle zvláštního právního předpisu.

Výše uvedené roční odpisové sazby jsou maximálně možné, ale ÚJ mohou využít i nižší roční odpisové sazby a to zejména v situaci, kdy by se ÚJ po uplatnění maximálně přípustných ročních odpisových sazeb dostala do daňové ztráty. Nižší sazby však nemohou použít fyzické osoby mající příjmy podle § 7 a § 9, pokud uplatňují výdaje procentem z příjmů a jsou tak povinny vést odpisy pouze evidenčně a také fyzické osoby, které odpisovaný majetek používají částečně i k soukromým účelům.²²

2. Zrychlené odpisy

Druhou možností, jak daňově odpisovat automobily, jsou zrychlené odpisy dle § 32 ZDP. Na rozdíl od rovnoměrných odpisů, umožňují v prvních letech odpisování odepsat vyšší částky. Při výpočtu zrychlených odpisů se nepoužívají roční odpisové sazby, nýbrž koeficienty, které vymezuje § 32 odst. 1 ZDP takto:

Tab. 4 Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování (K1)	V dalších letech odpisování (K2)	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu (KZZC)
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

²¹ § 31 odst. 6 zákona o dani z příjmů, v platném znění

²² VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 66.

Výpočet zrychleného odpisu vypadá takto:

Odpis v 1. roce = vstupní cena / K1

Odpis v 2. roce = (2 x zůstatková cena) / K2 – počet let odpisování

Odpis pro ZZC = 2 x (zůstatková cena + technické zhodnocení) / KZZC

S účinností od 1. 1. 2005 může poplatník, který je prvním vlastníkem automobilu podobně jako u rovnoměrných odpisů, zvýšit odpis v 1. roce o 10 % vstupní ceny dle § 32 odst. 2.

➤ **Přerušení daňového odpisování**

Daňové odpisy lze přerušit na jakoukoliv dobu, avšak při dalším pokračování je nutné postupovat tak, jako by k přerušení odpisování vůbec nedošlo.

Nejvýhodnější využití možnosti přerušení daňových odpisů pro ÚJ nastává tehdy, pokud by zahrnutí daňových odpisů vedlo k takovému základu daně z příjmů, kdy by nebylo možné uplatnit a následně by propadl nárok na odpočet všech přípustných odčitatelných položek od základu daně z příjmů dle § 15 ZDP a § 20 ZDP a také nárok na odčitatelné položky od základu daně dle § 34 ZDP a na slevy na dani dle § 35 ZDP.

➤ **Poloviční daňový odpis**

V praxi mnohdy nastávají situace, kdy nelze z hlediska ZDP uplatnit rovnoměrný nebo zrychlený odpis v plné výši, nýbrž pouze v poloviční.²³ Tyto situace popisuje § 26 odst. 7 ZDP a poloviční odpis je ÚJ povinna uplatnit u:

- a) automobilu evidovaného u poplatníka na počátku příslušného zdaňovacího období, dojde-li v průběhu zdaňovacího období
  1. k vyřazení tohoto automobilu před koncem zdaňovacího období, pokud již v průběhu zdaňovacího období nebyl uplatněn odpis podle bodů 2 a 3,
  2. k převedení automobilu na jiné PO nebo FO podle zákona č. 427/1990 Sb., o převezech vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby, ve znění pozdějších předpisů, který je evidován v majetku poplatníka k datu předcházejícímu dni převodu majetku,

---

²³ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 97.

3. k ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti nebo k ukončení pronájmu, přeměně, zrušení bez likvidace, zániku bez likvidace, zrušení s likvidací, dále viz § 26 odst. 7 ZDP,
  4. k ukončení nájemního vztahu při odpisování technického zhodnocení nájemcem nebo při ukončení výpůjčky automobilu,
- b) automobilu nabytého v průběhu zdaňovacího období a evidovaného u poplatníka na konci zdaňovacího období, u něhož poplatník pokračuje v odpisování započatém původním vlastníkem a u automobilu, ke kterému poplatník nabyl vlastnické právo v průběhu zdaňovacího období splněním závazku, jenž byl zajištěn převodem práva, a má tento automobil evidován na konci zdaňovacího období,
- c) automobilu evidovaného po celé zdaňovací období u poplatníka, u kterého v průběhu zdaňovacího období nastaly účinky rozhodnutí o úpadku nebo došlo k přechodu oprávnění nakládat s automobilem náležejícím do majetkové podstaty z insolvenčního správce na daňový subjekt a opačně anebo který v průběhu zdaňovacího období vstoupil do likvidace,
- d) u automobilu evidovaného u poplatníka uvedeného v § 17 ZDP za zdaňovací období vymezené v § 17a písm. c) ZDP, je-li toto zdaňovací období kratší než dvanáct měsíců nepřetržitě. Přičemž toto se nepoužije u automobilu evidovaného u poplatníka v průběhu tohoto zdaňovacího období nebo v průběhu části zdaňovacího období předcházející tomuto zdaňovacímu období, za kterou se podává daňové přiznání podle § 38m odst. 3 písm a) ZDP.

➤ **Pokračování v odpisování ze vstupní ceny, ze které odpisoval původní vlastník, při zachování způsobu odpisování**

V případech uvedených doposud si poplatník mohl vybrat způsob daňového odpisování automobilu. Existují však situace, kdy musí pokračovat v odpisování automobilu z původní vstupní ceny a zároveň musí převzít způsob odpisování od původního vlastníka a pokračovat v něm. Tuto problematiku řeší § 30 odst. 10 ZDP.

➤ **Mimořádné odpisy**

Pro zmírnění dopadů finanční krize na podnikatelské subjekty došlo v průběhu roku 2009 k několika novelizacím ZDP. Jedna z nich vložila do zákona nový § 30a, který umožňuje použít tzv. mimořádné opisy pro vybraný majetek. Výhodou tohoto odpisování je, že majetek bude odepsán za mnohem kratší dobu, než je tomu v případě rovnoměrných a zrychlených odpisů.²⁴

Tento způsob odpisování lze použít pouze na majetek zařazený v odpisových skupinách 1 a 2, pořízený od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2010 a jehož je poplatník prvním vlastníkem.

Toto ustanovení tak umožňuje majetek v 1. odpisové skupině odepsat rovnoměrně bez přerušení do 100 % vstupní ceny za 12 měsíců. Majetek v 2. odpisové skupině lze rovnoměrně bez přerušení odepsat do 100 % vstupní ceny za 24 měsíců, přitom za prvních 12 měsíců se uplatní odpisy ve výši 60 % vstupní ceny a za dalších bezprostředně následujících 12 měsíců se uplatní odpisy ve výši 40 % vstupní ceny majetku.

Odpisy se tedy stanovují s přesností na celé měsíce. Odpisovat se začíná počátkem následujícího měsíce po dni, v němž byly splněny podmínky pro odepisování. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.²⁵

Technické zhodnocení u takového automobilu nezvyšuje jeho vstupní cenu, ale se zařadí do odpisové skupiny, ve které je zařazen majetek, a odepisuje se jako hmotný majetek podle § 26 až 30 a § 31 až 33 (pomocí rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů).

3.1.2. Paušální výdaje na dopravu

Další novela ZDP doplnila ustanovení § 24 odst. 1 písm. zt), které umožňuje zahrnout do daňových nákladů místo skutečně vynaložených výdajů na dopravu tzv. paušální výdaje na dopravu a zrušit tak i administrativu spojenou s vedením knihy jízd. Tato novela byla schválena v srpnu 2009 s účinností od 1. 1. 2010, ale její ustanovení o paušálním výdaji na dopravu bylo možné uplatnit již za zdaňovací období roku 2009 nebo za zdaňovací období započaté v roce 2009. Další novela s účinností od 1. 1. 2011 toto ustanovení upřesnila.

---

²⁴ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, str. 90.

²⁵ § 30a zákona č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.

Paušální výdaj na dopravu lze uplatnit na nejvýše 3 vlastní silniční motorová vozidla zahrnutá nebo nezahrnutá do obchodního majetku nebo v nájmu. U ostatních vozidel je nutné uplatňovat skutečně vynaložené výdaje.

Paušální výdaj je stanoven ve výši 5.000 Kč za každý celý kalendářní měsíc zdaňovacího období, ve kterém poplatník využíval vozidlo k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů, a nepřenechal toto vozidlo k užívání jiné osobě ani na část měsíce. Přičemž za přenechání silničního motorového vozidla k užívání jiné osobě se nepovažuje případ, kdy spolupracující osoba nebo zaměstnanec použijí vozidlo k uskutečnění služební cesty a zaměstnanec navíc toto vozidlo nepoužívá k soukromým účelům.

Pokud však poplatník používá dané vozidlo i k soukromým účelům, může si uplatnit pouze 80 % tohoto paušálu, tedy výdaj ve výši 4.000 Kč za měsíc, tzv. krácený paušál.

Paušální výdaj na dopravu zahrnuje výdaje na pohonné hmoty a parkovné. Dále si poplatník k paušálnímu výdaji na dopravu může uplatňovat jako daňové výdaje ještě skutečně vynaložené náklady na opravy, údržbu a mytí vozidla, povinné zákonné pojištění, havarijní pojištění, nájemné, odpisy, silniční daň, náklady na nákup pneumatik a náhradních dílů a ostatní náklady související s provozem vozidla. U vozidla, u něhož používá krácený paušál, se z těchto skutečně vynaložených nákladů považuje za daňový základ pouze 80 %.

Jestliže se poplatník rozhodne uplatňovat paušální výdaj na dopravu, pak pro účely tohoto paušálního výdaje není nutné, aby vedl knihu jízd. Avšak pro poplatníka – plátce DPH se administrativa až tolik nezjednoduší. Ten totiž musí nadále prokazovat oprávněnost nároku na odpočet DPH z pohonných hmot vedením evidence dokladů, a raději také knihou jízd. Knihu jízd dále musí vést FO u vozidla nezahrnutého do obchodního majetku v případě, že chce ještě uplatňovat do výdajů náhradu za opotřebení vozidla (viz. 3.1.4 Služební cesty). A také použití paušálního výdaje na dopravu nezabavuje povinnost vést knihu jízd u nákladních vozidel, kterým to přikazuje jiný předpis z důvodu bezpečnosti práce.²⁶

Zákon říká, že paušální výdaj na dopravu lze uplatnit za celý kalendářní měsíc zdaňovacího období, ve kterém poplatník vozidlo používal k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelného příjmu. Zároveň však umožňuje použít poměrnou část paušálního výdaje v měsíci pořízení či vyřazení silničního motorového vozidla, tedy v měsíci, kdy vozidlo není

---

²⁶ *Paušální výdaj na dopravu – vše, co jste chtěli vědět.* [online]. [cit. 2010-5-1]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/262081>>

využíváno po celou dobu. Výslovně zákon zakazuje kombinovat skutečné výdaje a paušál na dopravu během zdaňovacího období.

3.1.3. Cestovní náhrady

Právními předpisy upravujícími problematiku cestovních náhrad jsou zákoník práce a vyhlášky MF, kterými se stanovuje výše stravného při tuzemských a zahraničních pracovních cestách. V souvislosti s dopravními prostředky se zmíním jen o náhradách jízdních výdajů (jízdného).

➤ Pracovní cesta zaměstnance

Na pracovní cestě ze zákona přísluší zaměstnanci mimo jiné náhrada cestovních výdajů. Aby účet 512 – Cestovné, na kterém se tyto cestovní náhrady budou účtovat, byl zcela daňově uznatelný, pracovní cesta zaměstnance musí trvat déle než 5 hodin.

Náhradu jízdních výdajů za použití hromadného dopravního prostředku poskytne zaměstnavatel zaměstnanci v prokázané výši dle předložených dokladů. Jde o jízdenky veřejné dopravy, místenky, letenky, výdaje za použití taxi, jízdenky MHD jak zahraniční tak tuzemské. Zaměstnavatel má právo určit způsob dopravy. Může tedy stanovit, zda bude použito letadlo, služební automobil, autobus nebo vlak. Jestliže zaměstnavatel z jiného než zdravotního důvodu použije jiný druh dopravního prostředku, než určil zaměstnavatel, nevzniká mu na náhradu jízdného nárok. Ten mu nevzniká ani v případě, kdy použije vozidlo zaměstnavatele.²⁷

Použije-li však zaměstnanec po dohodě se zaměstnavatelem pro účely pracovní cesty soukromé vozidlo, náleží mu základní náhrada za 1 km jízdy a náhrada za spotřebované pohonné hmoty. Sazba základní náhrady činí u osobních silničních motorových vozidel 3,70 Kč. Při současném použití přívěsu je zaměstnavatel povinen zvýšit sazbu základní náhrady nejméně o 15 %. Sazbu základní náhrady za použití nákladního automobilu, autobusu nebo traktoru zaměstnavatel poskytne ve výši nejméně dvojnásobné stanovené pro osobní automobily.²⁸ Celková cestovní náhrada za použití osobního vozidla bude v této výši:

---

²⁷ § 157 odst. 1 a 2 Zákoníku práce, v platném znění

²⁸ § 157 odst. 3, 4 a 5 Zákoníku práce, v platném znění

Cestovní náhrada = (průměrná spotřeba PHM dle TP x cena PHM)/100 + 3,70 x počet ujetých km.

Cenu PHM zaměstnanec prokazuje dokladem o nákupu. Neprokáže-li takto cenu PHM, použije zaměstnavatel pro výpočet cestovní náhrady průměrnou cenu příslušné PHM stanovenou prováděcí vyhláškou, která pro rok 2011 činí [11]:

Tab. 5 Průměrné ceny za 1 litr PHM

Druh PHM	Kč/l
Automobilový benzin 91 oktanů	31,40
Automobilový benzin 95 oktanů	31,60
Automobilový benzin 98 oktanů	33,40
Motorová nafta	30,80

➤ **Pracovní cesta zaměstnavatele**

Cestovní náhrady jízdného v případě pracovní cesty podnikatele stanovené stejným způsobem jako v případě pracovní cesty zaměstnance, budou daňově účinné, přesáhne-li doba trvání pracovní cesty 12 hodin.

3.1.4. Poskytnutí firemního automobilu zaměstnanci

Z pohledu ZDP je také nutné zohlednit situaci, kdy zaměstnavatel bezplatně poskytne zaměstnanci motorové vozidlo (např. automobil) k používání pro soukromé i služební účely. Půjde totiž o nepeněžitý příjem, který zaměstnavatel musí zaměstnanci započíst do jeho mzdy či platu a zdanit jej.

Tímto příjmem je částka ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc, kdy zaměstnanec automobil používal. Nedosáhne-li tato částka 1.000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance právě 1.000 Kč.

Bude-li zaměstnanci poskytnuto v průběhu kalendářního měsíce více automobilů postupně za sebou, jeho příjmem bude 1 % z nejvyšší vstupní ceny automobilu.

Avšak poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci v průběhu kalendářního měsíce několik automobilů současně, stanoví se jeho příjem jako 1 % ze součtu vstupních cen všech těchto automobilů.

Vstupní cenou automobilu se pro tyto účely rozumí vstupní cena podle § 29 odst. 1 až 9 ZDP a pokud neobsahuje daň z přidané hodnoty, musí se o tuto daň zvýšit.

3.1.5. Další náklady

- **Silniční daň, opravy, údržba a mytí vozidla, nákup náhradních dílů a pneumatik, nákup PHM, parkovné, poplatek za dálniční známku, mýtné a reklama na vozidle**

Jsou vždy daňově uznatelnými náklady.

- **Pojištění odpovědnosti z provozu vozidel**

Také jde o náklad na zajištění, dosažení a udržení příjmů. Bez tohoto sjednaného pojištění nelze automobil provozovat.

- **Pokuty**

Pokuty je nutné rozdělit do dvou skupin. Půjde-li o pokutu smluvní, např. při odstoupení od kupní smlouvy automobilu, bude se jednat o daňově uznatelnou částku. Bude-li se ale jednat o pokutu nesmluvní, půjde o daňově neuznatelný náklad.

- **Náklady na odtažení vozidla**

Budou uznatelné v případě poruchy nebo nehody. Nastane-li situace, kdy bude ÚJ potřebovat odtah vozidla pro špatné parkování, tak samotný odtah bude daňově uznatelným, ale pokuta za špatné parkování nikoliv.

3.2. Vztah k dani silniční

Stěžejním bodem této části je vymezení předmětu a poplatníka daně silniční, aby podnikatel věděl, zda mu vůbec vzniká povinnost platit zálohy na daň a daň.

3.2.1. Předmět daně

Automobil je předmětem daně tehdy, pokud splňuje současně tyto podmínky ustanovení § 2 zákona o dani silniční (dále jen ZDSIL):

- jedná se o silniční vozidlo a jeho přípojná vozidla dle § 2 a § 3 zákona č. 56/2001 Sb.²⁹,
- toto vozidlo je registrováno a provozováno v ČR a
- je používáno k podnikání³⁰ nebo jiné samostatné výdělečné činnosti nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním anebo k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů u subjektů nezaložených za účelem podnikání.

Kromě toho jsou **vždy předmětem daně** silniční vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, která jsou registrována v ČR a určena výlučně k přepravě nákladů i přes to, že nejsou používána k podnikání. Aby byla tato vozidla předmětem daně, tedy postačuje, že mají přidělenou tuzemskou standardní SPZ a vůbec není důležité, zda jsou či nejsou používána k podnikání nebo zda jsou či nejsou provozována na území ČR. Předmětem daně nejsou pouze v těch kalendářních měsících, kdy jsou po celý kalendářní měsíc vyřazena z registru silničních vozidel.

Přidělením standardní SPZ je splněna podmínka registrace vozidla v ČR a provozováno v ČR je tehdy, když je použito k podnikání.

Vozidlo je předmětem daně i v těchto dalších případech[4]:

- nepodnikající občan zapůjčí vozidlo jinému občanu a ten ho použije v souvislosti se svým podnikáním,
- zaměstnanec použije své vozidlo na pracovní cestě u zaměstnavatele a náleží mu cestovní náhrady podle zákoníku práce,
- předmětem daně je také vozidlo, na které poplatník uplatňuje paušální výdaj na dopravu,

Předmětem daně nejsou [4]:

- vozidla, kterým byla přidělena zvláštní registrační značka,

---

²⁹ Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., v platném znění

- speciální pásové automobily (např. rolby) a ostatní vozidla (tj. vozidla kategorie R), a také zemědělské a lesnické traktory a jejich přípojná vozidla a další zvláštní vozidla³¹,
- vozidla, která jsou celý kalendářní měsíc používána k podnikání mimo území ČR, nejsou v tomto měsíci předmětem daně. Za tento měsíc se proto nebude platit záloha na daň,
- vozidla, která jsou používána k podnikání v ČR, ale jsou evidovaná v zahraničí, tj. nejsou registrovaná v ČR,
- vozidla, která jsou dočasně vyřazena z registru silničních vozidel, a to v kalendářním měsíci, v němž splňují tuto podmínku

3.2.2. Poplatník daně

Nejčastěji se poplatník daně určuje podle toho, kdo je uveden v technickém průkazu vozidla jako jeho provozovatel. Poplatníkem daně je dle ustanovení § 4 ZDSIL:

- osoba zapsaná v technickém průkazu vozidla jako provozovatel vozidla. Není-li provozovatel v technickém průkazu uveden, provozovatelem je vlastník vozidla,
- uživatel vozidla, pokud jeho provozovatel zapsaný v technickém průkazu je odhlášen z registru vozidel,
- uživatel vozidla, jestliže je v technickém průkazu jako provozovatel zapsaná osoba, která již zanikla, byla zrušena nebo zemřela,
- zaměstnavatel, vyplácí-li zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli vozidla,
- osoba, která používá vozidlo registrované a určené jak mobilizační rezerva nebo pohotovostní zásoba k podnikání podle § 2 ZDSIL

Použití dalších ustanovení ZDSIL vysvětlují na praktickém příkladu v kapitole 4. Osobní a nákladní automobily v praxi.

---

³¹ Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., v platném znění

3.3. Vztah k dani z přidané hodnoty

Při pořízení dopravního prostředku ÚJ – plátce DPH zajímá, zda si může uplatnit odpočet DPH z pořizovací ceny. U většiny dopravních prostředků to je možné, výjimku tvořily osobní automobily, v jejichž případě se nárok na odpočet DPH vyvíjel následovně:

Do 31. března roku 2009 neexistoval nárok na odpočet DPH při pořízení osobního automobilu. Novela zákona s účinností od 1. 4. 2009 tento nárok umožnila při nákupu osobního automobilu v tuzemsku, z jiného členského státu nebo při dovozu ze třetí země, pokud je místo plnění v tuzemsku a datum uskutečnění zdanitelného plnění je nejdříve den 1. 4. 2009. Počínaje dnem 1. 4. 2009 má plátce nárok na odpočet daně také u technického zhodnocení osobního automobilu za stejných podmínek. Pro uplatnění nároku na odpočet DPH u osobního automobilu tedy nebude podstatný např. den vystavení technického průkazu, ale vždy den uskutečnění zdanitelného plnění s datem nejdříve 1. 4. 2009. Den uskutečnění zdanitelného plnění upravuje § 21 a § 23 zákona o DPH.

Zároveň ode dne 1. 4. 2009 plátcí DPH vzniká povinnost přiznat daň na výstupu při prodeji osobního automobilu, pokud při jeho pořízení plátce DPH uplatnil nárok na odpočet daně.³²

Dále zákon o DPH pamatuje také na využití dopravního prostředku nejen pro uskutečňování ekonomických činností ÚJ – plátce DPH, ale zároveň pro soukromé účely, tzn. pro účely s ekonomickými činnostmi nesouvisejícími. Dosud byl zákon poměrně benevolentní. ÚJ přestože věděla, že bude dopravní prostředek používat i k soukromým účelům, si mohla při nákupu dopravního prostředku uplatnit DPH v plné výši a následně poměrně odvádět daň na výstupu v souvislosti se soukromým používáním.

Od 1. 4. je však situace jiná. Již při nákupu dopravního prostředku se musí ÚJ zamyslet, jaký bude poměr soukromého a podnikatelského využití (§ 75). A tudíž si nemůže nárokovat plný odpočet daně, ale jen část odpovídající poměru využití pro ekonomické činnosti na základě kvalifikovaného odhadu. Na konci kalendářního roku pak musí porovnat, zdali tento odhad odpovídá skutečnosti, což zjistí např. z knihy jízd vozidla. Jestliže se bude zjištěný rozdíl lišit více než o deset procentních bodů, musí ÚJ provést úpravu odpočtu (§ 78).

---

³² *Uplatnění nároku na odpočet DPH u osobních automobilů.* [online]. [2009-4-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.ucetni-program.cz/narok-na-odpocet-dph-osobni-automobily>>

4. Nákladní a osobní automobily v praxi

Poslední kapitola přináší několik praktických příkladů s konkrétními výpočty, způsoby účtování a také daňovým dopadem.

PŘÍKLAD 1 – Zachycení nákladního automobilu v účetnictví od pořízení až po vyřazení

Společnost Zlatohorská, s. r. o. zabývající se silniční motorovou dopravou nákladní – tuzemskou i zahraniční (dále jen společnost) dne 18. 1. 2011 na fakturu pořídila nákladní automobil značky IVECO, typ ML 75E18 (dále jen NA), za smluvní cenu 1.063.112 Kč od společnosti AGROTEC, a.s.

Dne 22. 1. byl automobil zapsán do registru silničních vozidel, s čímž je spojený správní poplatek ve výši 800 Kč a za vydání registrační značky společnost zaplatila 450 Kč. V tento den byl NA také zařazen do užívání. Úhrada dodavatelské faktury proběhne z běžného účtu.

Dne 6. 4. 2011 bylo provedeno technické zhodnocení – valníková nástavba za smluvní cenu 111.780 Kč. Toto technické zhodnocení bylo provedeno dodavatelsky firmou AGROTEC, a.s., úhrada faktury proběhla z běžného účtu.

Z důvodu těžké havárie byl nákladní automobil vyřazen dne 2. 12. 2012.

Účtování o nákupu:

Číslo operace	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	FP	Nákup NA dne 18. 1. 2011 - smluvní cena - DPH (20 %) - celkem	1.063.110 212.622 1.275.732	042 343	321
2.	VPD	Vedlejší pořizovací náklady - správní poplatek, vydání registračních značek	1.700	022	042
3.	BV	Úhrada FP na nákup automobilu z bankovního účtu	134.136	321	221

Daňový dopad:

Částka 1.063.110 Kč nebude výdajem (nákladem) na zajištění, dosažení a udržení příjmů. Do nákladů ji společnost dostane pomocí odpisů.

DPH na vstupu ve výši 212.622 Kč si společnost může nárokovat okamžitě a v plné výši.

Zařazení NA do užívání:

Pro zařazení NA byl vypracován Protokol o zařazení dlouhodobého majetku do užívání – viz Příloha 4.

Dále byla vytvořena inventární karta investičního majetku – viz Příloha 5.

Účtování:

Číslo operace	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	ID	Zařazení NA do užívání dne 22. 1. 2011	1.064.810	022	042

Celou hodnotu zachycenou na účtu 042 (vstupní cena = 1.063.110 Kč, vedlejší pořizovací náklady = 1.700 Kč) převedeme na účet 022.

Technické zhodnocení:

Provedené technické zhodnocení nezvyšuje vstupní cenu automobilu, ale je součástí vstupní ceny, protože bylo provedeno v prvním roce odpisování (viz § 29 odst. 1). V opačném případě by společnost musela upravit odpisový plán.

Společnost zároveň s provedením technického zhodnocení vydala Protokol o změně vstupní ceny investičního majetku – Příloha 6.

Účtování technického zhodnocení:

Číslo operace	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	FP	Provedení technického zhodnocení NA - smluvní cena - DPH (20 %) - celkem	111.780 22.356 134136	042 343	321
2.	ID	Zařazení technického zhodnocení do užívání dnem 6. 4. 2011	111.780	022	042
3.	BV	Úhrada FP za provedení technického zhodnocení	134.136	321	221

Vypracování odpisového plánu:

Účetní odpisy si společnost stanovila na roveň rovnoměrných daňových odpisů, které bude účtovat jednou ročně k datu účetní závěrky. Takto vypočítané odpisy se na konci roku zapíší na inventární kartu majetku.

Výpočet odpisů:

Účetní odpisy = Rovnoměrné daňové odpisy				
Rok	Roční sazba	Výpočet	Odpis	ZC
2011	11 %	1.176.590 x 11 %	129.425	1.047.165
2012	22,25 %	1.176.590 x 22,25 %	261.792	785.373
2013	22,25 %	1.176.590 x 22,25 %	261.792	523.581
2014	22,25 %	1.176.590 x 22,25 %	261.792	261.789
2015	22,25 %	1.176.590 x 22,25 %	261.789	0
Celkem:			1.176.590	

Vyřazení – k 2. 12. 2012

Nákladní automobil byl vyřazen na základě Protokolu vyřazení investičního majetku z užívání – Příloha 7. Proběhlo také vyřazení z registru silničních vozidel na základě Potvrzení o převzetí autovraku do zařízení ke sběru autovraků.

Toto má také dopad na odpisy. Daňový odpis si společnost může uplatnit pouze ve výši ½ ročního odpisu = 130.896 Kč. Opět bude proveden zápis na inventární kartu majetku i s údajem o datu a způsobu vyřazení.

Společnosti náleží účetní odpis ještě za měsíc leden - listopad 2012 = 239.976 Kč, který byl zachycen na inventární kartu majetku. Oprávky činí 369.401 Kč. Zůstatková cena je tedy ve výši 807.189 Kč.

Společnost očekává náhradu od pojišťovny ve výši 323.610 Kč.

Účtování:

Číslo operace	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	ID	Účetní odpis za rok 2012	239.976	551	082
2.	ID	Doúčtování zůstatkové ceny	807.189	549	082
3.	ID	Vyřazení nákladního automobilu z užívání	1.176.590	082	022
4.	ID	Nepřiznaná náhrada od pojišťovny	323.610	388	688

Daňové hledisko:

Zůstatková cena zaúčtovaná na účtu 549 bude daňově uznatelná jen do výše náhrady od pojišťovny.

PŘÍKLAD 2 – Pořízení nákladního automobilu prostřednictvím finančního leasingu

Mějme situaci, kdy společnost Zlatohorská, s. r. o. pořídí nákladní automobil na základě finančního leasingu s následnou koupí najatého majetku. Nákladní automobil byl společnosti předán ve stavu způsobilém k užívání dne 22. 1. 2011.

Leasingová smlouva je sjednaná na 54 měsíců. Celková hodnota leasingu je stanovena na 1.064.810 Kč, akontace na 244.257 Kč a dle splátkového kalendáře proběhne 54 splátek po 15.195,43 Kč (ceny jsou bez DPH). Kupní cena fakturovaná po skončení leasingové smlouvy bude ve výši 1.000 Kč.

Takto nastavené podmínky leasingové smlouvy splňují požadavky ZDP (viz 2.2.4. Pořízení formou leasingu), a proto nájemné bude daňově uznatelným nákladem.

Společnost zaeviduje tento nákladní automobil pouze do podrozvahové evidence.

Dále vypočítá podíl nájemného ke zúčtování do nákladů:

$$= \text{hodnota leasingu} / 54 \text{ měsíců} = 1.064.810 / 54 = 19.718,70 \text{ Kč/měsíc}$$

Za jednotlivé roky:

Rok	Počet měsíců	Výpočet	Podíl do nákladů
2011	12	19.718,70 x 12	236.624,40
2012	12	19.718,70 x 12	236.624,40
2013	12	19.718,70 x 12	236.624,40
2014	12	19.718,70 x 12	236.624,40
2015	6	19.718,7 x 6	118.312,40
Celkem			1.064.810

Účtování:

Číslo operace	Doklad	Text operace	Částka	MD	DAL
1.	BV	Úhrada akontace	244.257	381	221
2.	ID	Předpis měsíční splátky dle leasingového kalendáře: smluvní cena DPH celkem	15.195,43 3.039,09 18.234,52	381 343	325
3.	BV	Úhrada měsíční splátky	18.234, 52	325	221
4.	ID	Podíl nájemného do nákladů k 31. 12. 2011	236.624,40	518	381
5.	ID	Podíl nájemného do nákladů k 31. 12. 2012	236.624,40	518	381
6.	ID	Podíl nájemného do nákladů k 31. 12. 2013	236.624,40	518	381
7.	ID	Podíl nájemného do nákladů k 31. 12. 2014	236.624,40	518	381
8.	ID	Podíl nájemné do nákladů k 31. 12. 2015	118.312,20	518	381
9.	BV	Odkoupení předmětu leasingu	1.000	501	221

PŘÍKLAD 3 - Výpočet záloh na silniční daň a daně za rok 2011

Společnost Zlatohorská, s. r. o. má ve svém obchodním majetku od 15. 2. 2007 nákladní automobil IVECO. Tento NA je předmětem daně silniční, protože se jedná o silniční motorové vozidlo dle § 2 a § 3 zákona č. 56/2001 Sb., a kromě toho je vždy předmětem daně vozidlo s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny registrované v ČR a určené výlučně k přepravě nákladů (i kdyby nebylo používáno k podnikání), což tento NA splňuje.

Základem daně podle § 5 je největší povolená hmotnost v tunách 7,49 t, a 2 nápravy (informace z technického průkazu vozidla – viz Příloha 8).

Z takto stanoveného základu daně se určí roční sazba daně dle § 6 ZDSIL, která činí 7.200 Kč. Dále je možné tuto roční sazbu snížit o 48 % po dobu 36 kalendářních měsíců následujících od data první registrace, o 40 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců a o 25 % po dobu dalších 36 kalendářních měsíců. V lednu roku 2010 bylo ještě možné využít 48 % snížení, od února po prosinec 40 % snížení roční sazby a toto snížení platí i pro rok 2011. Upravená roční sazba pro výpočet daňové povinnosti činí:

$$\text{Roční sazba (RS)} = 7.200 - 2.880 \text{ (snížení o 40 \%)} = 4.320 \text{ Kč}$$

$$\text{Měsíční sazba (MS)} = 4.320 : 12 = 360 \text{ Kč}$$

Poplatník je povinen platit zálohy na daň, které se vypočítají jako 1/12 stanovené roční sazby za každý kalendářní měsíc, ve kterém u vozidla trvala, vznikla nebo zanikla daňová povinnost v rozhodném období. Rozhodným obdobím je kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu měsíci, na který připadl termín splatnosti zálohy. Zálohy jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince, přičemž u zálohy splatné do 15. prosince jsou rozhodným obdobím měsíc říjen a listopad. V tomto případě činí zálohy:

Záloha za I. Q splatná do 15. dubna 2010 = 3 x MS = 3 x 360 = 1.080 Kč

Záloha za II. Q splatná do 15. července 2010 = 3 x MS = 3 x 360 = 1.080 Kč

Záloha za III. Q splatná do 15. října 2010 = 3 x MS = 3 x 360 = 1.080 Kč

Záloha za IV. Q splatná do 15. prosince 2010 = 2 x MS = 2 x 360 = 720 Kč

Celkem zapláceno na zálohách = 3.960 Kč

Zaúčtování záloh:

Číslo operace	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	ID	Předpis zálohy na silniční daň 1. Q 2011	1.080	531	345
2.	BV	Úhrada zálohy z bankovního účtu	1.080	345	221
3.	ID	Předpis zálohy na silniční daň 2. Q 2011	1.080	531	345
4.	BV	Úhrada zálohy z bankovního účtu	1.080	345	221
5.	ID	Předpis zálohy na silniční daň 3. Q 2011	1.080	531	345
6.	BV	Úhrada zálohy z bankovního účtu	1.080	345	221
7.	ID	Předpis zálohy na silniční daň 4. Q 2011	720	531	345
8.	BV	Úhrada zálohy z bankovního účtu	720	345	221

Doplatek za prosinec 2010 - 360 Kč společnost Zlatohorská s. r. o. zaplatí ve lhůtě pro podání daňového přiznání. Daňové přiznání (viz Příloha 9) na daňovou povinnost ve výši 4.320 Kč společnost Zlatohorská, s. r. o., musí podat nejpozději do 31. ledna 2012.

Účtování doplatku na silniční daň:

Číslo operace	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	ID	Předpis doplatku na silniční daň	360	531	345
2.	BV	Úhrada doplatku z bankovního účtu v lednu 2012	360	345	221

Daňové hledisko:

Jak zálohy, tak doplatek silniční daně jsou daňově uznatelnými náklady, o které si společnost může snížit svůj základ daně pro daň z příjmů právnických osob.

PŘÍKLAD 4 - Stanovení cestovní náhrady

Radim Žáček, jednatel společnosti Zlatohorská, s. r. o., v měsíci lednu 2011 uskutečnil tři služební cesty soukromým vozidlem značky NISSAN – SPZ 3M1 1028. Na tyto služební cesty mu nebyla vyplacena žádná záloha.

Datum	Cíl cesty	Ujeté km
6. 1. 2011	Zlaté Hory - Petrovice	24
10. 1. 2011	Zlaté Hory - Vídeň	628
26. 1. 2011	Zlaté Hory - Jeseník	70
Celkem		722

Radimovi Žáčkovi náleží náhrada za spotřebované pohonné hmoty a také základní náhrada, která vyjadřuje opotřebení osobního automobilu.

Průměrná spotřeba na 100 km dle technického průkazu činí 12,5 l, sazba základní náhrady pro rok 2011 je 3,70 Kč a dále je pro výpočet cestovní náhrady použita průměrná cena PHM stanovená prováděcí vyhláškou MF – 31,60 Kč.

Panu Žáčkovi náleží cestovní náhrada v této výši:

$$\text{Cestovní náhrada} = (12,5 \times 31,60) / 100 + 3,70 \times 722 = 5.523 \text{ Kč}$$

Účtování u společnosti:

Číslo	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	VPD	Výplata cestovní náhrady	5.523	512	211

Navíc vzniká společnosti Zlatohorská, s. r. o. povinnost zaplatit za každý den použití soukromého automobilu pro firemní účely silniční daň ve výši 25 Kč/den, a to do 15. dubna 2011.

Účtování:

Číslo	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	DAL
1.	ID	Předpis silniční daně	75	531	345
2.	BV	Úhrada silniční daně	75	345	221

Pokud by tyto služební cesty byly uskutečněny firemním automobilem, panu Žáčkovi by nepříslušela základní náhrada za opotřebení osobního automobilu, ale pouze náhrada za spotřebované pohonné hmoty. Silniční daň u tohoto automobilu – firemního vozidla – by se počítala obdobným způsobem jako v Příkladu 2.

Daňové hledisko:

Cestovní náhrada a opět i silniční daň je daňově účinným nákladem.

5. Závěr

Shrnu-li celou problematiku, usuzuji, že z účetního hlediska není o čem polemizovat. Způsob, jakým je účetnictví nastaveno, neklade v souvislosti s evidencí dopravních prostředků na podnikatele a účetní příliš složité administrativní nároky. Možné zjednodušení tak vidím pouze v případech, kdy se podnikatel rozhoduje mezi několika alternativami. Např., zda pořídí automobil hotově či na leasing. Pro usnadnění účetní administrativy je výhodnější koupit automobil za hotové, případně krýt nedostatek finančních prostředků úvěrem, čímž se zbavuje nutnosti nájemné časově rozlišovat a účtovat o předpisu jednotlivých splátek.

Co se týká zákona o daních z příjmů a jeho souvisejících ustanovení, domnívám se, že podnikatelé nemají problémy s výkladem současného znění. Nejasnosti, které ve výkladu byly dříve např. u technického zhodnocení, jsou již odstraněny přesnou definicí. Avšak s ohledem na praktické využití některých ustanovení mám menší pochybnosti.

Pokud zákonodárci ustanovením o paušálních výdajích na dopravu chtěli podnikatelům vyjít vstříc a usnadnit jim byrokracii spojenou s vedením knihy jízd, nemyslím si, že byli příliš úspěšní i přesto, že tato novinka dosáhla v praxi širokého uplatnění. Samozřejmě pro drobné živnostníky, neplátce daně z přidané hodnoty, to je velký přínos a také možnost, jak uspořít na dani. Ostatní podnikatelé, plátcí daně z přidané hodnoty, však musí zvážit, zda budou ochotni se vzdát nároku na odpočet DPH z pohonných hmot a parkovného, anebo budou prokazovat skutečné náklady pomocí knihy jízd, aby si tento odpočet mohli uplatnit. Totéž platí i pro poplatníky, kteří si chtějí do daňových nákladů uplatnit základní náhradu za použití soukromého automobilu pro firemní účely. Opět se evidenci jízd nevyhnou. Navíc mnohým podnikatelům přikazuje vést knihu jízd přímo silniční zákon a bezpečnostní předpisy. Je zřejmé, že situace každého podnikatele je rozdílná, a proto nechci tvrdit, že hlavní cíl ustanovení o paušálních výdajích na dopravu – usnadnění administrativy – nebyl splněn, ale dle mého názoru ve většině případů přetrvává povinnost vést knihu jízd.

Ke zjednodušení administrativy nepřispěla ani poslední novela zákona o dani z přidané hodnoty, která po podnikatelích vyžaduje, aby již při zakoupení automobilu určili poměr jeho využití pro firemní a soukromé účely. Pro podnikatele, kteří vlastnili automobil

již před touto novelou, nejde o příliš velkou změnu, protože vlastní potřebné podklady z předešlých let. Mám na mysli především začínající podnikatele, pro které může být stanovení tohoto poměru obtížné. Domnívám se také, že při výpočtu odchylky od poměrného koeficientu po skončení kalendářního roku, bude opět docházet ke zkreslování knihy jízd za účelem úspory DPH.

V oblasti daně z přidané hodnoty, však oceňuji novelu z 1. 4. 2009, která umožnila odpočet DPH i u osobních automobilů. Zákodníci si byli vědomi, že je zbytečné tuto možnost oddalovat, protože přímo ze strany výrobců osobních automobilů docházelo k nabídkám provedení takových úprav, především u vozů COMBI, aby se staly kategorií vozidla N1, tedy nákladním automobilem, a odpočet daně tak mohl být uplatněn, čehož podnikatelé samozřejmě využívali.

Touto bakalářskou prací jsem dosáhla stanoveného cíle. Podrobně jsem popsala účetní postupy spojené s evidencí dopravních prostředků. Domnívám se, že účetní postupy jsou dobře propracované, plně vyhovují potřebám podnikatelů a účetní zatížení je přiměřené. Dále jsem vymezila daňové aspekty a na praktických příkladech demonstrovala daňové dopady účtování o dopravních prostředcích, a to v členění na daň z příjmů, daň z přidané hodnoty a daň silniční. V závěru jsem zhodnotila, jak zákonná úprava odpovídá praxi, z čehož především vyplynulo, že kniha jízd, i přes svou nepopulárnost mezi podnikateli, je ve většině případů nezbytností.

6. Seznam použité literatury

Odborná literatura:

- [1] DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2010: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 196 s. ISBN 978-80-247-3367-8.
- [2] GALOČÍK, S.; LOUŠA, F. *DPH a účtování*. 4. aktualizované vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 160 s. ISBN 978-80-247-3375-3.
- [3] JANOUŠEK, K. *Daň silniční s komentářem*. 3. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 135 s. ISBN 978-80-7263-587-0.
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.
- [5] PIKAL, V. *Automobil v podnikání*. 3. rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2007. 156 s. ISBN 978-80-7357-290-7.
- [6] PRUDKÝ, Pavel.; LOŠŤÁK, Milan. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 279 s. ISBN 978-80-7263-596-2.
- [7] VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 138s. ISBN 978-80-247-3201-5.

Legislativa:

- [8] Český účetní standard č. 013 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- [9] Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění
- [10] Vyhláška č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, v platném znění
- [11] Vyhláška č. 377/2010 Sb., kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad mění sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stanoví průměrná cena pohonných hmot
- [12] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, v platném znění
- [13] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění
- [14] Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění

- [15] Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., v platném znění
- [16] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
- [17] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění

Internetové zdroje:

- [18] *Paušální výdaj na dopravu – vše, co jste chtěli vědět.* [online]. [cit. 2011-3-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/262081>>
- [19] *Silniční doprava, učební text.* [online]. [cit. 2011-4-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.sossoukyjov.cz/studovna/obor.php?id=4>>
- [20] *Uplatnění nároku na odpočet DPH u osobních automobilů.* [online]. [2011-3-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.ucetni-program.cz/narok-na-odpocet-dph-osobni-automobily>>

Seznam zkratek

Použité zkratky:

DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
HM	hmotný majetek
MD	strana MÁ DÁTI
MF	Ministerstvo financí
MS	měsíční sazba
NA	nákladní automobil
PHM	pohonné hmoty
RPC	reprodukční pořizovací cena
RS	roční sazba
SPZ	státní poznávací značka
TP	technický průkaz
TZ	technické zhodnocení
ÚJ	účetní jednotka
ZDP	Zákon o daních z příjmu
ZDSIL	Zákon o dani silniční
ZC	zůstatková cena
ZVC	zvýšená vstupní cena

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2011.

.....
Eliška Čanková

Adresa trvalého pobytu studenta:
Polská 741
Zlaté Hory 793 76

Seznam použitých tabulek:

Tab. 1 Odpisové skupiny a doby odpisování	24
Tab. 2 Roční odpisové sazby při rovnoměrném odpisování	25
Tab. 3 Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %	25
Tab. 4 Koeficienty pro zrychlené odpisování	26
Tab. 5 Průměrné ceny za 1 litr PHM.....	32

Seznam použitých grafů:

Graf 1 Vývoj částek rozhodných pro zařazení hmotného majetku	21
Graf 2 Vývoj limitu pro stanovení hodnoty technického zhodnocení.....	22

Seznam použitých příloh

Příloha 1 Přehled základních dopravních prostředků pro daný dopravní systém	52
Příloha 2 Podrobné členění osobních a nákladních automobilů podle vyhlášky č.431/2002 Sb., v platném znění, upraveno podle [3]	52
Příloha 3 Seznam použitých účtů	54
Příloha 4 Protokol o zařazení investičního majetku do evidence.....	55
Příloha 5 Karta investičního majetku	56
Příloha 6 Protokol o změně vstupní ceny investičního majetku	57
Příloha 7 Protokol o vyřazení investičního majetku z evidence	58
Příloha 8 Technický průkaz.....	59
Příloha 9 Přiznání k dani silniční	61

Příloha 1 Přehled základních dopravních prostředků pro daný dopravní systém

Dopravní systém	Dopravní prostředky	Druhy
Silniční doprava	Silniční vozidla	Motorová, přípojná
Železniční doprava	Železniční kolejová vozidla	Hnací, tažené, speciální
Vodní doprava	Plavidla	Lodě, remorkéry, čluny
Letecká doprava	Letadla	Aerostaty, aerodyny, rakety
Městská hromadná doprava	Vozidla MHD	Tramvaje, trolejbusy, autobusy, metro
Ostatní	Nekonvenční prostředky	Výtahy, lanové dráhy

Zdroj: *Silniční dopravní prostředky I*, dostupný z WWW:
<http://fs1.vsb.cz/~ric69/DoProPdf/DoProTecholUcText2007.pdf>

Příloha 2 Podrobné členění osobních a nákladních automobilů podle vyhlášky č.431/2002 Sb., v platném znění, upraveno podle [3]

Druh vozidla (zkratka kategorie vozidla)	Podrobné členění (Druhovému označení)	Druh karoserie
Osobní automobil (M1, M1G)	HATCHBACK POŽÁRNÍ KABRIOLET KOMBI KUPÉ LIFTBACK LIMUZÍNA MONTÁŽNÍ OBYTNÝ OSOBNÍ KOMBI PANCÉŘOVANÝ POHŘEBNÍ POLICEJNÍ ROADSTAR	HARDTOP SOFTTOP 3 DVĚŘOVÝ 5 DVĚŘOVÝ

	SANITNÍ SEDAN SPORTOVNÍ TECHNICKÉ POMOCI TECHNICKÝ VYPROŠŤOVACÍ TECHNICKÝ ZÁSAHOVÝ TUDOR ZÁCHRANÁŘSKÝ	DNR RZP
Nákladní automobil Nákladní automobil ADR (N1, N2, N3, N1G, N2G, N3G)	CISTERNOVÝ AUTODOMÍCHÁVAČ DOUBLE CAR CHLADÍRENSKÝ ISOTERMICKÝ KABELOVÝ MRAZÍRENSKÝ NOCIČ VÝMĚNNÝCH NÁSTAVEB PANCÉŘOVANÝ PICK UP POHŘEBNÍ PRO PŘEPRAVU BETONU PRO PŘEPRAVU DŘEVA PRO PŘEPRAVU LODÍ PRO PŘEPRAVU ODPADU PRO PŘEPRAVU VOZIDEL PRO PŘEPRAVU ZVÍŘAT SKLÁPĚČKOVÝ SKŘÍŇKOVÝ VALNÍKOVÝ TAHAČ NÁVĚCŮ TAHAČ PŘÍVĚSŮ	S NÁKLADACÍM JEŘÁBEM S NAKLÁDACÍ PLOŠINOU NA SYPKÉ SUBSTRÁTY NA KAPALINY NA ČIŠTĚNÍ KANALIZACE KONTEJNEROVÝ DLOUHÉHO DŘEVA ODTAHOVÝ SAMOSTATNÁ SKŘÍŇ FURGON

Příloha 3 Seznam použitých účtů

Číslo účtu	Název účtu
022	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
082	Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
042	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
112	Materiál na skladě
211	Pokladna
311	Pohledávky z obchodních vztahů
321	Závazky z obchodních vztahů
325	Ostatní závazky
331	Zaměstnanci
343	Daň z přidané hodnoty
381	Náklady příštích období
411	Základní kapitál
413	Ostatní kapitálové fondy
491	Účet individuálního podnikatele
501	Spotřeba materiálu
502	Spotřeba energie
518	Ostatní služby
521	Mzdové náklady
541	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
543	Dary
551	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
624	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku
641	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
701	Počáteční účet rozvahový

Příloha 4 Protokol o zařazení investičního majetku do evidence

**PROTOKOL O ZAŘAZENÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU DO
EVIDENCE**

Firma: Zlatohorská, s. r. o.
Sokolská 285
793 76 Zlaté Hory

Název IM: Nákladní automobil IVECO 75E18

Inventární číslo: 1

Datum zařazení: 22. 1. 2011

Způsob zařazení: Nákup

Zařazeno dokladem: ID

Vstupní cena: 1.064.810 Kč

Dodavatel: AGROTEC, a.s.

Vypracoval: .....

Schválil: .....

Zdroj: upraveno dle softwaru Hunter společnosti Zlatohorská, s. r. o.

Příloha 5 Karta investičního majetku

Firma: Zlatohorská, s. r. o.
Sokolská 285
793 76 Zlaté Hory

Číslo: 1

KARTA INVESTIČNÍHO MAJETKU

Název IM: Nákladní automobil IVECO 75E18

Inventární číslo: 1

Datum zařazení: 22. 1. 2011

Způsob zařazení:

Nákup

Zařazeno dokladem:

ID 1

Vstupní cena: 1.064.810 Kč

Zvýšení vstupní ceny o TZ:

0

Odpisová skupina: 2

Celková doba odpisování:

5 let

Způsob účetního odpisování: rovnoměrné

Způsob daňového odpisování: zrychlené

Roční odpisová sazba nebo koeficient

pro první rok: 5

pro druhý rok: 6

pro zvýš. ZC: 5

Datum vyřazení: 2. 12. 2012

Způsob vyřazení: Likvidace

Účetní odpisy			Daňové odpisy		
Rok měsíc	Odpisy (Kč)	Zůstatková cena	Rok měsíc	Odpisy (Kč)	Zůstatková cena
2011	129.425	1.047.165	2011	129.425	1.047.165
2012	239.976	807.189	2012	130.896	916.269

Vypracoval: .....

Schválil: .....

Účtoval: .....

Zdroj: upraveno dle softwaru Hunter společnosti Zlatohorská, s. r. o.

Příloha 6 Protokol o změně vstupní ceny investičního majetku

PROTOKOL O ZMĚNĚ VSTUPNÍ CENY INVESTIČNÍ HO MAJETKU

Firma: Zlatohorská, s. r. o.
Sokolská 285
793 76 Zlaté Hory

Název IM: Nákladní automobil IVECO 75E18

Inventární číslo: 1

Datum zařazení: 22. 1. 2011

Původní vstupní cena: 1.064.810 Kč

Změna vstupní ceny: 111.780 Kč

Nová vstupní cena: 1.176.590 Kč

Poznámka: valníková nástavba

Dodavatel: AGROTEC a. s.

Vypracoval: .....

Schválil: .....

Účtoval: .....

Zdroj: upraveno dle softwaru Hunter společnosti Zlatohorská, s. r. o.

Příloha 7 Protokol o vyřazení investičního majetku z evidence

PROTOKOL O VYŘAZENÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU Z EVIDENCE

Firma: Zlatohorská, s. r. o.
Sokolská 285
793 76 Zlaté Hory

Název IM: Nákladní automobil IVECO 75E18

Inventární číslo: 1

Datum vyřazení: 2. 12. 2012

Důvod vyřazení: Potvrzení o převzetí autovraku

Zařazeno dokladem: ID

Vstupní cena: 1.176.590 Kč

Oprávky: 369.401 Kč

Zůstatková cena: 807.189 Kč

Vypracoval: .....

Schválil: .....

Zdroj: upraveno dle softwaru Hunter společnosti Zlatohorská, s. r. o.

59

Příloha 9 Přiznání k dani silniční

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

01 Finančnímu úřadu v, ve, pro

JESENÍK

02 Daňové identifikační číslo

C 2 2 6 8 5 7 2 4 3

03 Rodné číslo (identifikační číslo)

2 6 8 5 7 2 4 3

04 Daňové přiznání*)

☐ řádné

☐ opravné

☐ dodatečné

otisk podacího razítka finančního úřadu

05 Počet příloh

0

06 Kód rozlišení typu přiznání / datum

A /

PŘIZNÁNÍ

k dani silniční za kalendářní rok

2011

podle zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

I. ODDÍL

Údaje o poplatníkovi

07 Příjmení

08 Rodné příjmení

09 Titul

10 Jméno(-a)

11 Název právnické osoby

ZLATÉ HORSKÁ s.r.o.

12 Dodatek obchodního jména

13 Adresa místa pobytu fyzické osoby / sídla právnické osoby

a) obec

ZLATÉ HORY

b) PSČ

793 76

c) ulice a č. orientační (část obce a č. popisné)

SOKOLSKÁ 285

d) stát

ČR

e) telefon

603 874 494

f) fax

14 Bankovní účty: číslo účtu / směrový kód peněžního ústavu

12345678 / 800

II. ODDÍL		První registrace vozidla měsíc / rok	Kód druhu vozidla	Proměnné daně dle Pokynu D-342	Základ daně		Roční (denní) sazba dle § 6 odst. 1, 2 (4) v Kč	Číslo odst. snížení resp. zvýšení roční sazby daně § 6	(neobsazeno)	Počty měsíců (dní) podléhajících uvozla dani silniční				Daň silniční v Kč bez uplatnění osvobození a slevy	Osvobození dle § 3 v Kč	Sleva na dani dle § 12 v Kč	Daň v Kč	Typ řádku
Čís. řádku	Registrační značka vozidla				com § 5a	nápravy (18) / tuny (19) § 5b, c				17	18	19	20					
1	2M8 2090	02/2007	5			2	349				3	3	3	2	1	4320		4320
FÚ																		
FÚ																		
FÚ																		

III. ODDÍL		Celková výše daně silniční		Na zálohách zapláceno		Zbývá doplatit		Přepočeno	
31	Vyúčtování daně silniční	Poplatník	FÚ	4320	340	340			

32		Výsledná daň silniční včetně dodatečně přiznané		Datum zjištění důvodů pro podání dodatečného daňového přiznání	
Poplatník	FÚ				
Poslední známá přiznaná daň silniční					
Poplatník	FÚ				
Rozdíl					
Poplatník	FÚ				
Na zálohách zapláceno poplatníkem					

PROHLÁŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENÉ ÚDAJE V TOMTO PŘIZNÁNÍ JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ A STVRZUJI JE SVÝM PODPÍSEM

Údaje o zástupci**):		Kód zástupce:		Datum narzení / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby	
Jméno(-a), příjmení, titul / Název právnické osoby					
Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě: Jméno(-a), příjmení, titul				Vztah k právnické osobě (jednatel, pověřený pracovník apod.)	

**): Údaje o zástupci vyplývají pouze tehdy, jestliže je daňové přiznání zpracováváno a podáváno zástupcem za daňový subjekt.

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu:		Ověřovací podpis daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu	
Datum:	20.4.2012	Ověřovací podpis:	
Telefon:	603 874 494	Ověřovací podpis:	Radim Láčák